

Prenumerata.

W. LWOWIE:
 rocznie 14 zł. 40 ct.
 kwartalnie 3 zł. 60 ct.
 miesięcznie 1 zł. 20 ct.
 półmiesięcznie 80 ct.
 Na odosłanie do domu
 miesięcznie 30 ct.

NA PROWINCJI:
 rocznie 19 zł. 20 ct. pół-
 rocznie 9 zł. 60 ct. kwar-
 talnie 4 zł. 80 ct. mie-
 sięcznie 1 zł. 60 ct. na
 pół miesiąca 80 ct.

ZA GRANICĄ:
 Dopłaca się miesięcznie
 1 zł. do cen miesięcz-
 nych.

Prenumeratę przy-
 mają się tylko od 1.
 i 15. każdego miesiąca.
 Numer kosztuje 6 ct.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie także w Niedzielę i Święta o godzinie 8. rano.

Biurow Redakcji przy ulicy Kopernika l. 9. (urząd telegraficzny)

Administracja i Ekspedycja przy ulicy Akademickiej l. 3.

Ogłoszenia.

Od objętości wiersza
 porytowego pięciolatko-
 wego 8 ct.
 Reklamy w rubryce
 „Nadesłane” 20 ct. od
 wiersza.
 Jedne ogłoszenia
 drobne do 6 wierszy
 20 ct.
 Dołączenia do Kur-
 jera (Prospekta, cyrkula-
 rza etc.) przyjmują się
 za cenę 1 zł. od 100 egz.
 dla zamiejscowych a
 50 ct. od 100 egz. dla
 miejscowych prenume-
 ratorów.
 Rękopisów Redak-
 cja nie uwraca.
 Listy reklamacyjne
 nieopieczętowane nie
 podlegają opłacie.

Dziś: Joanny.

Wtorek: Jana i Magdaleny.

Kalendarz myśliwski: Zakaz polowania aż po
 1 czerwca.

Wschód słońca o 4 g. 19 min.
 Zachód słońca o 7 g. 35 min.
 Długość dnia 14 godz. 40 min.
 Barometr nieruchomie pogodny.

Niedziela: Urbana.
 Poniedziałek: Filipa.

Środa: Wilhelma.
 Czwartek: Maksyma.
 Piątek: Filipa.

Stanowisko i widoki suplentów.

II. Po wyłuszczeniu sytuacji suplentów staje pytanie, jakie są środki ku polepszeniu ich doli. Pierwszym środkiem jest utworzenie nowych szkół średnich w Galicji. Żądanie to słuszne jest i ugruntowane na statystyce. Z całej Przedlitawji są galicyjskie zakłady najbardziej przepelnione. Wedle dat urzędowych z r. 1884 z 14-tu gimnazjów liczących wyżej 600 uczniów, przypada takich na Galicję 8 a na wszystkie inne prowincje razem 6. Cztery gimn. galicyjskie mają wyżej 500 uczniów a najmniejsze wadowickie ma uczniów 246. Tymczasem istnieje w tamtych prowincjach 8 gimn. wyższych rządowych z liczbą uczniów od 246—200; 14 gimn. wyższych rządowych z liczbą uczniów od 200 — 100, a dwa gimnazja wyższe rządowe mają nawet niżej 100 uczniów.

Według dat (ogłoszonych w Sprawozdaniu szkoły realnej w Krakowie za rok 1883) przypadała z końcem r. 1880 jedna szkoła średnia (gimnazjum lub szkoła realna):

w Austrii dolnej na	508	□ kilometr.
w Szlasku	571	„
w Morawji	617	„
w Czechach	721	„
w Wybrzeżu	798	„
w Tyrolu z ziemią Przedaru- lańską	1629	„
w Dalmacji na	1827	„
w Bukowinie	2090	„
w Austrii górnej ze Solno- grodem	2129	„
w Karyntji i Krainie	2262	„
w Styryji	2494	„
w Galicji	2706	„

W porównaniu z całą monarchją przeciętnie należałoby się Galicji 37 szkół średnich więcej, aniżeli obecnie.

Nadto przypadła z końcem r. 1880 jedna szkoła średnia t. j. gimnazjum lub szkoła realna

1. w Tyrolu z ziemią Przed- arulańską na	50672	mieszkańców
2. w Austrii dolnej	56209	„
3. w Morawji	59980	„
4. w Szlasku	65007	„
5. w Wybrzeżu	66650	„
6. w Dalmacji	70019	„
7. w Czechach	76972	„
8. w Karyntji i Krainie	90946	„
9. w Austrii górnej z Solno- grodem	100886	„
10. w Bukowinie	113975	„
11. w Styryji	134649	„
12. w Galicji	218520	„

Te cyfry dostatecznie wykazują, że Galicja winna mieć więcej szkół średnich. W porównaniu z całą monarchją przeciętnie należałoby się Austrii górnej ze Solnogrodem jedna szkoła średnia więcej, Bukowinie także jedna, Styryji pięć a Galicji 43!

Jeśli zaś mnożenie szkół jest niepożądane albo niemożliwe, tedy każdy przyznać musi, że każda paralełka od szeregu lat nieprzerwanie istniejąca, powinna mieć profesora systemizowanego. Wszakże restrykt ministerjalny z dnia 11 marca 1857 l. 4395 wyraźnie powiada: „Sollte sich aus mehrjährigen Erfahrungen herausstellen, dass die Frequenz anhaltend eine solche ist, welche die Theilung einer oder zweier Klassen zur bleibenden Nothwendigkeit macht, so wurde, um in solchen Fällen den Interessen des Unterrichtes und den Bedürfnissen der Anstalt in gehörigem Mas-

se zu genügen, es allerdings angezeigt sein, eine entsprechende Vermehrung der systemisirten Lehrstellen eintreten zu lassen. Das k. k. Ministerium ist nicht abgeneigt, dieser Frage die thunlichste Berücksichtigung zu schenken und ermächtigt die kk. Landesstellen nach reiflicher Abwägung der betreffenden Verhältnisse und Bedingungen seinerzeit, nämlich, wenn in entschiedener Weise sich das Bedürfniss der bezeichneter Abhilfe ausweisen lässt, motivirte Anträge um dasselbe zu erstatten.“

Obecnie „zeigte sich dieses Bedürfniss in entschiedener Weise“, albowiem daty zebrane z ostatnich lat 6 (t. j. od r. 1878—1883) wykazują na 12 gimnazjach galicyjskich wspomnianą już w artykule „Zaklęta cyfra“ liczbę i trwanie paralelek.

Koło polskiemu w Wiedniu przedłożono statystyczny wykaz na dowód, że paralełki się nie zmniejszają, ale coraz rosą w Galicji, bo choć tu i owdzie wskutek otworzenia nowego zakładu — czy to w miejscu tem samym, czy w bliskiej okolicy, jedna lub druga paralełka zostanie zwinięta, wkrótce znowu i w nowym zakładzie paralełki powstają i w sąsiednich zakładach się mnożą. Fakt to zresztą naturalny, bo ogólna liczba uczniów szkół średnich galicyjskich co rok wzrasta. Wszak w roku 1880 było w szkołach średnich galicyjskich 11.764 uczniów, w r. 1881 — 12.120, w r. 1882 — 12.237, w r. 1883 — 12.392, w r. 1884 — 12.634.

Gdybyśmy więc wzięli jako normę, że każda poszczególne paralełka, istniejąca bez przerwy od lat sześciu (właściwie 7-ciu, bo w r. 1884 paralelek nie ubyło), ma otrzymać jednego profesora stałego (na dwie klasy trzeba jednakże 3 nauczycieli), wypadłby rezultat taki:

Jaśło powinno mieć 2 posady „extra statum“.

H A L K A.

NOWELLA.

(Ciąg dalszy.)

VII.

Nazajutrz zrobiono projekt przejażdżki łodziami po jeziorze, a że całe towarzystwo w jednej łodzi zmieścić się nie mogło, Halka jako najodważniejsza zdecydowała się powierzyć swoje losy marynarzowi, wsiadając z nim tylko do najmniejszej łódki. Schodząc do brzegu, spotkali dziewczynę niosącą pełne konewki.

— Czy pan wierzy w zabobony? — zapytała Halka oglądając się za dziewczyną.

— Wierzę — odrzekł — w nagłe i niewyrozumowane sympatje. Wierzę w wrażenia, które przyspieszają bicia serca naszych, wierzę wreszcie w przeznaczenie, ale jakże mógłbym wierzyć w zabobony?

Halka spuściła główkę ze smutkiem.

Rzecz dziwna, jest to może skutkiem słabości nerwów, ale na mnie wszystkie zewnętrzne oznaki, które jako szczęśliwe lub fatalne, zwykliśmy uważać, silne robią wrażenie, i tak te pełne konewki pomimo woli szczęśliwą wydały mi się wróżbą.

Tak rozmawiając płynęli dalej kołysani falą i zachwytem, zapomniawszy o wszystkim co nie było niemi.

— Ach! gdybym mogła płynąć tak na konie świata!

— Mówiłem to samo, kiedyśmy pierwszy raz spotkali się w lesie! Napisz mi to pani w mojej notatce.

Halka odpięła złoty ołówek od paska, nakreśliła zdanie i podpisawszy się, z figlarnym uśmiechem podała otwartą książeczkę Stefanowi.

— Helena Rysicka! Jakże drogiem będzie dla mnie na zawsze to imię!

Dalszych słów jego nie słyszała Halka; słyszała tylko dźwięk jego głosu. Nie umiała zdać sobie sprawę czy to sen, czy jawa i jak się to dzieje, że serce jej zdolne odczuć szczęścia tyle.

Przybili do brzegu, ona wsparła się na jego ramieniu, zeskoczyła lekko. Pusto już było do koła; poszli więc razem w stronę, z której dolatywał ich szmer głosów. Szła z rozkoszą wpatrując się w krajobraz, jak gdyby go po raz pierwszy widziała, a na wieki w pamięci pragnęła go sobie odbić.

— Ach! ołówek mój! Zgubiłam mój ołówek, dany mi przez panią S. którą tak kochałam! — I z niepokojem szukać go zaczęła po ziemi. — Czyż pomimo szczęśliwej wróżby, dzień dzisiejszy miałby być dla mnie dniem smutku!

Stefan pomimo woli czuł się także pod wpływem przeczuć Halki; szukał starannie po przebytej drodze i z radością zobaczył coś świecącego na piasku. Był to, zgubiony ołówek! Zdawało mu się, że znalazł skarb prawdziwy. Radość dziecinna odbiła się na twarzy Halki. Spojrzała

z zachwytem w oczy Stefana, który klęcząc podawał jej zgubę rączkę jej zatrzymując w swojej. Nie miała siły odebrać mu jej.

— Halko! — zawołał w uniesieniu.

Tchu jej zabrakło, ale wyrwała się z wystąpieniem i pobiegła naprzód, nie oglądając się. On został na miejscu i patrząc za nią nie zdawał sobie sprawy z uczuć których doznawał. Wstał wreszcie i szedł kwiecistą, pełną woni łąką. Zdawało mu się, że to powietrze przejrzyste, ta światłość zachodzącego słońca, te wonie, że wszystko to, było częścią jej samej.

Znalazł ją wreszcie stojącą obok Kazia, zarumienioną, zdyszana ze wzruszenia. Radosny uśmiech igrał na jej ustach. Przeczula go nie oglądając się. Gdy się znalazł przy niej, wyraz wielkiego szczęścia odbił się na jej twarzy; obecność Kazia dodawała jej odwagi; podniosła oczy na Stefana. Gdyby jej nie był kochał dotąd, musiałby ją uwielbiać od tej chwili, bo w tem spojrzeniu oddała mu całą duszę.

VIII.

Dnie przestały wydawać się Halce monotoniemi. Jutro było tylko nową obietnicą szczęścia, każdy najdrobniejszy wypadek radością, natura tak piękną, Bóg taki dobry, rodzina taka kochana, a Rysice tak urocze, że nigdy już dla niczego ruszyć by się z nich nie chciała, i nie zazdrościła już teraz wcale tym, których widywała przejeżdżających pociągami do Zdrojowa.

Raz wieczorem przechodzili wszyscy razem

Kołomyja 2, Kraków św. Anny 8, Kraków św. Jacka 4, Lwów Fran. Józefa 6, Lwów IV 7, Lwów II 4, razem 33.

Nowy Sącz powinien mieć 3 pos. „ex stat.“ Przemysł 3, Rzeszów 5, Stanisławów 3, Tarnopol 2, Tarnów 5, razem 21, czyli razem 54 posad „extra statum“. A ponieważ na jedną klasę właściwie trzeba półtory siły nauczycielskiej, przeto liczba potrzebnych dla paralelek nauczycieli wynosi $54 + 24 = 78$ posad „extra statum“.

Żądanie to słuszne zostało rezolucją Sejmu galicyjskiego z r. 1883 poparte.

Tymczasem obecnie przy tylu paralelkach nie ma w całej Galicji ani jednej posady „extra statum“. Utworzone przed kilku laty we Lwowie i w Krakowie, zwinięte zostały po utworzeniu gimnazjum III w Krakowie.

Posady inspektorów okręgowych powinny być systemizowane, a ich miejsca rezerwowane przy szkołach średnich obsadzone egzaminowanymi suplentami.

Nakoniec jeżeli wszystkie powyższe propozycje są niemożliwe, toć słuszną i konieczną rzeczą jest ustawa następująca:

Suplent egzaminowany, jeśli przed egzaminem próby nie odbył, ma ją odbyć po złożeniu egzaminu, a gdy się okaże do zawodu swego sposobnym, ma być zaliczony do 11 rangi urzędników, pobierać 600 zł. pensji, dodatek aktywalny i pięciolecia tejże 11 rangi, aż zostanie mianowany stałym profesorem.

Żądanie to uzasadnione jest tem więcej, że do 11. rangi zaliczeni są w większej połowie urzędnicy, niemający studjów uniwersyteckich, ani tak trudnych egzaminów jak profesorskie. Jeżeli urzędnicy 11. rangi wniosli petycję do Rady państwa, aby ich byt materialny polepszono, a głos powszechny uważa pretensje tychże za uzasadnione, toć bardziej jeszcze uzasadnione są żądania suplentów egzaminowanych przy takich studjach i takich egzaminach, a suplenci nie pragną więcej tylko radzi by posiadać to, na co tamci narzekają. Sejm galicyjski powziął też rezolucję jeszcze w maju 1883 r. w skutek petycji wniesionej przez suplentów na wniosek prof. dr. Fryderyka Zolla, aby 1) suplenci egzaminowani do 11. rangi urzędników zaliczeni byli, 2) aby rząd w korzystniejszym stosunku niż dotychczas utworzył ilość posad systemizowanych.

Suplenci udawali się już przedtem z petycjami do Rady państwa lecz bez skutku, a to może dla tego, że smutne ich położenie i szczegółowe stosunki nie były Reprezentacji państwa dokładnie znane. W podaniu swoim do Koła polskiego wyrażają oni teraz nadzieję, że prośba ich zostanie uwzględniona. Wiedzą oni, że stosunki finansowe państwa nie są pomysne, sądzą

przez świeżo skoszona łakę; Halka zmęczona rzuciła się na kopiec, obrywając machinalnie, gałązki mięty, której zapach zostawał na jej palcach; oczy jej tonęły w przestrzeni, licząc wschodzące gwiazdy; Stefan mówił jej coś półgłosem, a słowa jego miały dla niej znaczenie, którego nie wypowiadały usta. Wszystko było dla niej zachwytem: życie, natura, młodość i własne jej uczucia.

Nagle uczuła na ręce swojej gorące ust dotknięcie. Dreszcz ją przeszedł. Dotknięcie to miękkie, było prośbą, uwielbieniem, modlitwą. Nie miała siły usunąć ręki — przykneła oczy w nadziemskim upojeniu.

— Jaka noc cudna — szeptał jej głos dobrane znany — chciałbym aby mogła nie skończyć się nigdy!

— Ach! nigdy... odpowiedziała tak cicho, że zaledwie sama siebie usłyszeć mogła.

Pocałunek dłuższy, gorętszy, był całą jego odpowiedzią.

Uczucie nieogarnionego szczęścia przejęło ją całą, łzy cisnęły się do oczu, spotkała jego spojrzenie. Zdawało jej się, że świat cały koło niej się kręci.

Gdy wróciła do swego pokoju nogi ugięły się pod nią.

— Boże! Boże! — szeptała rzuciwszy się na kolana.

Byłaby chciała umrzeć w tej chwili.

(Ciąg dalszy nastąpi).

jednak i słusznie, że ci, którzy młode pokolenie wychowują, którzy przyszłych obywateli kształcą, przed wszystkimi innymi uwzględnieni być powinni.

Kraszewski w więzieniu.

Pan Feliks Fryze telegrafuje z Lipska dnia 10 b. m. w nocy do *Kurjera Porannego*:

Kraszewski mimo starań dotychczas nie otrzymał tymczasowego uwolnienia. Ponieważ jednak podobne uwolnienie dostają nawet skazani na więzienie, przeto nie ma wątpliwości, że je dostanie, ale chyba dopiero jutro.

Tymczasem dziś o godzinie w pół do 7 po południu musiał się udać z hotelu do aresztu cywilnego (Gefangenanstalt). Kraszewskiemu towarzyszył Saul, ja i, niestety, strażnik więzienny.

Kraszewski prosił, bym do środy zaczekał, a to dlatego, abym wiedział co się z nim stało.

Tyle wiadomo, że nadprokurator żąda, by Kraszewski, jako przestępca państwowy i skazany przez sąd państwowy, odsiadywał karę nie w saskiej twierdzy Königstein, ale w pruskiej Magdeburgu.

Różnica to olbrzymia, choćby ze względu na zachowanie się saksończyków i prusaków.

Jest też i klimatyczna różnica wielka.

Pożegnaliśmy się ze skazanym serdecznie, mówiąc nawzajem „do widzenia“.

Charakterystycznym jest to, że w ostatniej chwili przed udaniem się do aresztu, Kraszewski nie mówił, co ma ze sobą wziąć i w ogóle jak się urządzać, ale prosił mnie, żebym uspokoił wydawców pism warszawskich, drukujących listy jego, że za maj wysłał im już listy, a za czerwiec dostaną je niezawodnie.

Dał też spis książek polskich, które będą mu niezbędne do prac historycznych, jakie ma teraz na widoku. Niewymownie przykre wrażenie zrobiła na mnie chwila zamknięcia się wrót aresztu za skazanym. Zdawało mi się, że to spadła trumna do grobu i ciągle potem nie mogłem pozbyć się wrażenia, że wracam z pogrzebu. Gromadki czytające plakaty z wyrokiem rozlepione przez *Gerichts Zeitung*, zdawały mi się, że czytają klepsydry.

Do *Kurjera Warsz.* piszą: Kraszewski — jak wam już donosiłem — przyjął wyrok z wielką rezygnacją i spokojem. Kiedy jednak na mocy orzeczenia trybunału sądowego chciał się udać w towarzystwie swojego obrońcy dra Saula do hotelu Hauffa, wzbronili mu wyjścia woźni sądowi. Kraszewski zdziwiony zapytuje na jakiej podstawie, skoro sąd orzekł tymczasowo puszczenie go wolno, mogą mu wzbraniać odjazdu, na co woźni oświadczają, iż z rozkazu wyższego prokuratora państwa jest zaaresztowany. Nie mniej był tem zdziwiony i obrońca Saul, który natychmiast udał się do wyższego prokuratora br. Säckendorfa w celu otrzymania objaśnień.

Br. Säckendorf przyjął interwencję dra Saula odmownie.

Twierdził on, iż sąd stawiając Kraszewskiego na wolnej stopie, nie innego nie miał na myśli, jak iż niema z nim nic więcej do czynienia. Teraz cała sprawa należy do prokuratury, a nie do sądu. Ztąd też co do osoby Kraszewskiego zarządza on to, co uważa za odpowiednie. Ustawa przepisuje, iż skazany tylko wówczas pozostawać może na wolnej stopie, jeśli więzienie zagrażałoby mu śmiercią. Tymczasem u Kraszewskiego niema takiej obawy.

Na najusilniejsze prośby i przedstawienia dra Saula zezwolił nareszcie br. Säckendorf, żeby Kraszewski pod eskortą jednego woźnego i jednego żołnierza wrócił do hotelu. Woźny zajął miejsce w powozie naprzeciw Kraszewskiego i Saula, żołnierz zaś celem niewywoływania sensacji podążył piechotą do hotelu Hauffa. Odtąd woźny nie odstępował już Kraszewskiego ani na chwilę, pozostając przy nim nawet w pokoju.

Około godziny 3 1/2 pojechał Kraszewski z Saulem (woźny z nimi), do gmachu trybunału państwowego w celu prowadzenia dalszych rokowań z prokuratorem a mianowicie, żeby pozostawiono go na podstawie przedłożonych świadectw lekarskich na wolnej stopie przez dwa tygodnie, zwłaszcza, że najmniej tyle czasu potrzebuje do uporządkowania swoich interesów, dalej żeby internowano go w twierdzy Königstein, położonej

w saskiej Szwajcarii, a to ze względu na korzystne klimatyczne warunki tej miejscowości.

Br. Säckendorf nie chciał jednak o tem wszystkim słyszeć, twierząc, iż Kraszewski jako skazany przez trybunał sądu państwowego musi swoją karę nie w fortecy saskiej Königstein, lecz w państwowej fortecy Magdeburg, lub gdyby tam miejsca nie było, w twierdzy Glatz (Kladzko) na Szlązku odsiedzieć.

Przykro mi — dodał zimno — jeśli w Magdeburgu a względnie Glatzu powietrze mniej będzie korzystnem dla skazańca; muszę działać ściśle w myśl ustawy.

Co do pozostawienia na wolnej stopie skłonił się do tego minimalnego ustępstwa, iż odrzucając przedłożone przez Kraszewskiego świadectwo podpisane przez dra Selle z Drezna pozwolił Kraszewskiemu, zawsze pod dozorem woźnego, wrócić tymczasem do hotelu, dokąd niebawem przyszły dwóch lekarzy sądowych dla opatrzenia go i zbadania jego stanu zdrowia.

Kraszewski wrócił z Saulem i woźnym do hotelu Hauffa.

Niedługo przybyli dwaj lekarze sądowi, opatrzyli go i nikomu nie mówiąc słowa wyszli.

Była godzina 6 po południu — Kraszewski co tylko zjadł obiad, kiedy w pokoju zjawia się urzędnik sądowy z rozkazem aresztowania go...

Lekarze sądowi lubo stwierdzili nadwątlony stan jego zdrowia, „pochodzący głównie ze starości“, dodali jednak, iż „więzienie bynajmniej śmiercią mu nie zagraża“.

Poszedł więc z nimi Kraszewski odprowadzony także przez dra Saula do więzienia saskiego sądu krajowego przy Harcourtstrasse, znajdującego się w tym samym gmachu, w którym toczyły się rozprawy sądowe.

Wczoraj przysłano mu z hotelu butelkę wina. Nadzorca więzienia odesłał ją napowrót. Widać więc, iż w więzieniu surowo postępują z cierpiącym starcem...

Noc spędził Kraszewski w więzieniu bezsenne. Dokuczał mu okropnie kaszel i cierpienia pęcherzowe. Nie mógł nadto spać na twardym łożu, jakie dano mu w celi do dyspozycji.

Dr. Saul założył tymczasem rekurs do wyższej instancji, mianowicie do berlińskiego *Reichsjustizamt* i do cesarskiego ministerjum sprawiedliwości, iżby pozostawiono jego klienta na wolnej stopie i żeby internowano go w saskiej fortecy Königstein.

Odpowiedź jeszcze nie nadeszła.

Tymczasem pozostanie Kraszewski, dzięki nadzwyczajnej surowości wyższego prokuratora, w więzieniu.

Głos rosyjski o procesie Kraszewskiego.

Z powodu procesu Kraszewskiego zamieszcza petersburgski organ *Nowoje Wremja* obszerny artykuł.

Artykuł ten najjadliwszego przeciw nam z wszystkich organów rosyjskiej prasy choruje przede wszystkim, jak się to często dziennikom rosyjskim w polemice z nami zdarza, na zupełną niezrozumiałość, niedostatki logicznej argumentacji i wszelkich jakichkolwiek konkluzji.

Są tam mętne gadaniny o sprawie polskiej, o jakichś komitetach polskich, o których nawet wiadomy list kancelerski nie wspomina, o Kraszewskim i Dreźnie jako głównych czynnikach i centralnych ogniskach zbiorowej agitacji polskiej, ale czego ten cały nawał słów i frazesów ma dowodzić, do jakich ostatecznych logicznych konkluzji prowadzić, Bogu samemu wiadomo.

Co do nas, wyznajemy z wszelką skromnością i pokorą, że nie jesteśmy w stanie pojąć i zrozumieć, do czego właśnie dąży cały ów długi artykuł petersburgskiego organu.

Z naszej strony moglibyśmy tylko, choćby nawet nie sympatyzując wcale z Rosją i rosyjskimi organami prasy, służyć następną dobrą radą: Pozostanie faktem, że jak dowodzi proces Hentscha, Moskale przeglądali tajemnicie pruskie z niemniejszą ciekawością i skwapliwością, aniżeli Francuzi.

Przed rokiem dopiero, jak już powiedzieliśmy, został skazany nadsternik Mailing w Kielu na

pięć lat ciężkiego więzienia za dostarczanie rządowi rosyjskiemu tajemnic o twierdzących bałtyckiego nadbrzeża.

Jenerał rosyjski Feldmann w Wiedniu figuruje znów w obecnym procesie, mimo wszelkiej przyjaźni prusko-rosyjskiej jako współlak Adlera a kusiciel Hentscha.

Niechby więc w obec podobnych doświadczeń i przykładów rosyjska prasa milczała sobie spokojnie i nie przypominała postępowaniem swym owej faryzeuszowskiej modlitwy:

„Dziękuję ci Boże, że nie jestem jako oni!“
Niemieckie przysłowie mówi bardzo słusznie, że niechaj nie rzuca kamieniami, kto mieszka w szklannym domu.

Otóż ze sensu moralnego tego przysłowia niechaj korzysta prasa rosyjska, ile razy jej przyjdzie pokusa wyzyskiwania sprawy Kraszewskiego przeciwko sprawie polskiej.

KRONIKA.

Personalja. Ks. Stefan Kaczala, jak donosi *Dilo*, podupadł ostatnimi czasy bardzo na zdrowiu. — Bawiący obecnie w Warszawie, utalentowany skrzypek, Barcewicz, otrzymał w tych dniach propozycję od sławnej primadony Marcelli Sembrich (Kochańskiej), ażeby, na warunkach bardzo dla niego korzystnych, towarzyszył „diwie“ w jej, bliskiej już wycieczce artystycznej do... Stanów zjednoczonych. — Na prezesa rady adwokatów przysięgłych okręgu petersburskiej Izby sądowej wybrano p. Włodzimierza Spasowicza. — Dyrektorem kolejowego Oberbetriebsamtu we Lwowie zostanie p. Klossowski, a w Krakowie p. Kuhn, jen. sekretarz morawskiej Grenzbahn.

Zmarli: Książę Leopold koburgsko-saski zmarł w Wiedniu d. 21 bm. Pogrzeb urządony przez *Entreprise des pompes funebres* odbył się wczoraj o godz. 2 popołudniu. — W Stade zmarł temi dniami dawny wojskowy polski, Karol Cichocki, trudniący się na wychodźstwie nauczycielstwem. Pisał on do dzienników niemieckich korespondencje o naszych stosunkach. *Hannoverscher Courier* zamieszcza o nim nader pochlebną wzmiankę. — Stanisław Moniuszko, żołnierz wojsk polskich w latach 1812 i 1830, urodzony na Litwie w 1790, zakończył cichy, pracowity a cnotliwy żywot w Gwoźdźcu dnia 19 maja br.

Mianowania. Krajowa Dyrekcja skarbu we Lwowie zamianowała kontrolorów podatkowych: Karola Rosenberga Korczyńskiego, Jana Ligęzę, Stefana Długosza, Mikołaja Pochewskiego, Józefa Medynskiego i Jana Pleszowskiego poborcami podatkowymi; adjunktów podatkowych: Kornela Badzynowskiego, Ludwika Postępskiego, Karola Burdowicza, Henryka Michałęgo, Wiktora Var Bögyia de Cseppey, Stanisława Marcelego Koncewskiego, Antoniego Iwanskiewicza, Adama Fiderkiewicza, Bolesława Koziolkiewicza i Franciszka Oryszczaka kontrolorami podatkowymi; następnie podporucznika 89 pułku piechoty, Jana Hommęgo, podoficerów rachunkowych: Michała Marcało, Mieczysława Berynda Czajkowskiego, praktykantów podatkowych: Franciszka Poźniaka, Augusta Sadowskiego, Antoniego Henryka Konopackiego, Jana Andruchowicza, Macieja Berezowskiego, Piotra Kolankowskiego, Mieczysława Mojszewicza, Karola Wałka, Franciszka Gnaedingera, Józefa Beauborga, Władysława Dworskiego, Władysława Bocheńskiego, Juliana Zipsera, Franciszka Barona, kalkulantów rachunkowych: Kazimierza Klimka, Antoniego Bourdona i manipulantą krajowej dyrekcji skarbu Fryderyka Behta adjunktami podatkowymi.

Radce wyższego sądu krajowego we Lwowie Rudolfa Stranskyego von Heilkron, zamianował cesarz radcą dworu najwyższego trybunału.

Stowarzyszenie przemysłowe. Wczoraj 22. maja odbyło się w sali ratuszowej Walne Zgromadzenie ślusarzy, rusznikarzy, nożowników, kotlarzów i maszynistów w celu zawładania Stowarzyszenia przemysłowego. Do zarządu wybrani zostali: przełożonym Memocki Franciszek. Zastępcą przełożonego: Węglowski Leon. Do Wydziału: Bierer Mendel, Daszek Jan, Kosiba Wojciech, Kolijewicz Jan, Marek Franciszek syn, Pietsch Ferdynand, Telluk Jędrzej, Weich Szymon, Winter Ferdynand, Wojtyński Karol; a jako zastępcy: Marek Jan, Molnar Antoni, Peszak Franciszek, Schram Franciszek, Węglowski Jędrzej. Delegatami do związku sto-

warzyszeń: Telluk Jędrzej, Weich Szymon, Węglowski Leon; do zgromadzenia towarzyszy: Kosiba Wojciech, Lustig Ożjasz, Marek Jan, Peszak Franciszek; do Rady zawiadowczej kasy chorych: Marek Franciszek i Telluk Jędrzej; do sądu polubownego: Daszek Jan, Telluk Jędrzej, Weich Szymon, Winter Ferdynand; jako zastępcy: Kosiba Wojciech i Węglowski Leon.

Z kolei Karola Ludwika. Począwszy od 25 maja aż do 14 września włącznie odchodzić będzie każdej niedzieli i święta przy sprzyjającej pogodzie osobny pociąg spacerowy ze Lwowa do zakładu leczniczego *Zimnejwodzie-Rudnem* i napowrót. Pociąg ten odchodzi ze Lwowa według czasu lwowskiego o godzinie 2 minut 20 a przybywa do Lwowa o godzinie 9 minut 27 wieczorem.

Zgromadzenie tygodniowe Towarzystwa politechnicznego odbędzie się dziś 24 maja o godzinie 6tej wieczorem w sali rysunkowej miejskiego muzeum przemysłowego w ratuszu. Na porządku dziennym: 1) Wykład p. Machalskiego: o oporach przewodów ziemnych linii telegraficznych. 2) Wnioski.

Z powodu doniesienia o delożowaniu kamienicy w Rynku, otrzymaliśmy pismo następujące: Nie jest prawdą, jakoby z powodu nieprawidłowego przeprowadzenia rekonstrukcji w kamienicy pod L. 38 w Rynku — sąsiednia kamienica L. 39 mogła się zarysować, skoro rekonstrukcja wspomniana, nie tylko nie została dotąd przeprowadzoną, lecz nawet właściwie nierozpoczęta, albowiem wyjęcie ram okien i usunięcie portali sklepowych, nie można uważać za rozpoczęcie właściwej rekonstrukcji. Powtórnie nie jest prawdą, jakoby przy zamierzonej rekonstrukcji domu pod l. 38 wykonawcami naszych poleceń byli żydzi Seller Moses i Max Briefer, albowiem pierwszy jest pisarzem kancelaryjnym, prowadzącym ewidencję robotników i rachunki i nie jest nierzadko nadzoru robót jako podmajstrzy, drugi zaś jest tylko przedsiębiorcą wywozu gruzu i dostawy piasku, a tem samem żaden z nich z technicznym wykonaniem budowy nic wspólnego nie ma. Wobec tego, że po odjęciu portali sklepowych w domu l. 38, sami spostrzegliśmy taki stan domu l. 39, iż rozpoczęcie właściwej rekonstrukcji domu l. 38 przed zbadaniem stanu domu l. 39 nie uważaliśmy za właściwe, upraszaliśmy o komisję budowniczą, która też dnia 23. b. m. ma być przeprowadzoną.

Udzielone Szanownej redakcji informacje, pochodzące mnszą widocznie od kogoś, któremu wyłącznie tylko zależało na zaszkodzeniu nam w opinii interesowanych naszymi budowlami i na zachwianiu tego zaufania, jakie dotąd sumiennem i prawidłowym wykonaniem powierzonych nam robót zawsze usprawiedliwić było naszym staraniem. *Bracia Schulz*, architekta i budownicy.

Nie do uwierzenia, a jednak prawdą jest, że na pierwszej filii pocztowej, w najludniejszej dzielnicy naszego miasta, przy ulicy Czarnieckiego, jeden tylko urzędnik, a raczej biały murzyn, pełni w jednej osobie funkcję potrójnego kasjera, buchaltera, ekspedytora i t. p. — Onegdaj jeden z naszych znajomych podawał także list rekomendowany, a nie chcąc wśród natłoku publiczności torować sobie drogę do okienka lokciami, czekał całą godzinę, zanim udało mu się oddać list i otrzymać receptę. Przy tej niemilej sposobności czekania, zauważył, że urzędnik, rzucający się na wszystkie strony, prześladowany przez czekających prośbami i sarkaniami, cały zły potem, spełniał z nadludzkim wysiłeniem następujące czynności: przyjmował i wypłacał zaliczki, odbierał listy pieniężne i przekazy, kartował cały materiał wartościowy dla głównej poczty, sprzedawał marki, korespondentki i t. p. a do tego jeszcze utrzymywał potrójną kasę, a mianowicie: jedną dla sprzedaży marek itp., drugą dla opłat pocztowych (franco), a trzecią dla przekazów. — Nie można się więc dziwić, że funkcjonariusz, przeciążony tak nawalną pracą, nie może jej podjąć, a na tem cierpi tylko interes publiczny. Ciekawa rzecz, kto byłby winowajcą, gdyby urzędnik, obciążony tak wysiłającą pracą, popełnił bezwiednie jaką pomyłkę, narażającą na stratę materialną stronę prywatną? Zdaje nam się, że nie urzędnik, który i tak musi często, jak nam mówiono, dokładać z własnej kieszeni deficytu kasowe, wynikłe z pomyłek, których trudno zresztą uniknąć przy takiej pracy — ale największa wina spadłaby na Dyrekcję... która, tuszymy sobie, przekona się naocznie o stanie rzeczy i zarządzi co potrzeba, ku wygodzie publiczności, niemniej potrzebę uwzględni i przez pomnożenie personelu nłży w pracy tym białym murzynom.

Uskarża się na urząd pocztowy w Skolem jeden z naszych czytelników, który bardzo nieregularnie otrzymuje numer naszego pisma. — Zażalenie otrzymaliśmy także od p. K. Cz., sędziego sądu powiatowego w Podbużu, że od dłuższego czasu otrzymuje co 3 dni wysyłane regularnie codziennie numer naszego pisma.

Na pocztę w Boleszowcach nskarża się p. W. L., że otrzymuje numer potargane i razem co dwa dni, często się zdarza, że wcale nie dostanie *Kurjera*.

Miły porządek! Mamy przecież nadzieję, że mu zaradzi znana z energii dyrekcja poczt naszych.

Majówka. Z uderzeniem trzeciej godziny po południu ruszyła w środę wszystka dziatwa uczęszczająca do szkoły im. Konarskiego, na majówkę pod przewodnictwem swoich nauczycieli w uroczą dolinę Krzywczycką. Kilka długich szeregów ochoczej młodzieży z chorągwiemi o barwach narodowych: ruskich i polskich, przeciągało wzorowo przez miasto a dopiero za rogatkami przy trąbkach i bębenu wypożyczonych z tow. „Harmonji“ odspiewała młodzież kilka wesołych marszów.

Na miejscu zabawy oczekiwała licznie zebrana publiczność na swoich synów i tam zaczęła się zabawa na dobre.

Bawiono się wesoło, śpiewano pieśni narodowe, wykonano produkcje gimnastyczne na linach, które ofiarował pan inżynier Kamiński, — dalej wyścigi o prele. Nauczyciele serdeczną uprzejmością i poufałością zachęcali do zabawy młodzież, która krzyczała niezliczone brawa i gratulacje. O 8-mej godzinie wieczorem nastąpił powrót. Przy drodze spotkała dziatwa linika ruskiego, który smętne wygrywał pieśni historyczne. Obstąpiwszy starca dokoła z wielkiem zajęciem przysłuchiwała się, poczem obdarzyła go datkami. Widok z góry groźnego pożaru także nie mało zajął dziatwę, która potem powróciła do miasta z zielonemi gałązkami u kapeluszków.

Przed szkołą nastąpiły okrzyki i wiwaty w cześć dyrektora pana Kowalówki i nauczycieli, czem nie mało zaalarmowani zostali mieszkańcy ulicy Wałowej.

Nasze służące. Wczoraj widzieliśmy na własne oczy, jak pewna służąca napakowała w małeńki wózek około pół tuzina dzieciątek i zostawiła je na drodze, sama zaś udała się do swego „solodęńskiego kanoniera“, który ją oczekiwał z niecierpliwością w ulicy Klasztornej. Działwa przez ciągłe ruszanie się wprawiła w ruch wózek, który ze wzgórza pędem potoczył się na dół, gdzie zawadzwszy o słup, przewrócił się wraz z dziećmi, z których jedno poniosło uszkodzenie na prawej ręce.

Służącą kilku panów zgromiło surowo, a jeden łaską dał jej pamiętne.

Podobne wypadki zdarzają się często u nas, a są one smutnym wynikiem lekkomyślności tych, którym powierzamy zdrowie naszej dziatwy.

Wykolejenie tramwayu nastąpiło w niedzielę o godzinie 9 wieczorem w ul. Żółkiewskiej za rampą, które jednakże natychmiast przy pomocy kilku pasażerów, konduktora i woźnicy usunięciem zostało. Kilku pauprów podkłada tam systematycznie na szynach kamienie, których strażnik żadnym sposobem dojrzed nie może, bo zawsze robią to wówczas, gdy strażnik z szportaczką przejdzie przed nadejściem wozu, pewnym będąc, że w rowkach szyn uic nie zostało niebezpiecznego. Zwracamy uwagę władzy, by dała bacność na te zbytki chłopców i starała się pochwylić którego z nich a zarazem ukarać surowo.

Zginął bez wieści Grzegorz Oborzynski, właściciel realności w ulicy Wuleckiej, liczący lat 48, żonaty, ojciec trojga dzieci, wzrostu niskiego, twarzy okrągłej, z czarną brodą, ubrany w niebieskiej sukiennej bluzie i w wysokich butach. Wydalł się on dnia 17. b. m. z domu i odtąd nie dał o sobie żadnej wiadomości.

Dla służby kolei Dniestrzańkiej i Albrechta dostarczyła br. wiedeńska firma mundury na zamówienie komisji ministerjalnej. Podnosimy tę sprawę, bo przed kilku miesiącami dostawił krawiec tutejszy p. Stanisław Platowski dla urzędników kolei Albrechta uniformy i zasługiwał na dalsze względy, skoro tak co do wykonania, jak i co do użytego materiału zadowolnił wszystkich urzędników. Należało mu tedy dać pierwszeństwo tembardziej,

że ceny we Lwowie korzystniej wypadają, niżli we Wiedniu. Niechajże to będzie częściowym dowodem, jak komisja ministerjalna pojmuje rozszerzony zakres działania dyrekcji ruchu. Jestto ilustracja tajemnych kroków p. Grocholskiego w sprawie kolejowej.

Na kolonie wakacyjne złożył u nas dr. Śmitowski 5 zlr., które doręczyliśmy komitetowi. Otwieramy dalsze składki. W Poznaniu redakcja *Dzienn. Pozn.* otrzymała dotąd oferty od obywatelstwa z prowincji na pomieszczenie 36 dzieci.

Dia szewca biednego otrzymaliśmy od p. M. Naprzodzińskiego ze Starych Brodów 1 gld.

Nowy obywatel. Na onegdajszej wycieczce do Zimnej wody pewna pani ze Lwowa powiła chłopca. Dziecię jest zupełnie zdrowe. Nowego obywatela wraz z matką, chorą nieco, odwiózł lekarz, umyślnie przybyły, do domu, ku wielkiej radości rodziny.

Wieczorek dramatyczny połączony z tańcami, który się odbył 20 b. m. staraniem wydziału „Towarzystwa pań ruskich“ przyniósł czystego dochodu 150 zlr. Kwota ta przeznaczoną została na wsparcie ubogich uczennic w zakładzie Bazylijanek.

Posiedzenie zwyczajne Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych odbędzie się dzisiaj o godzinie 6tej wieczorem w sali dla wykładów fizyki w szkole realnej. Na porządku dziennym: 1) o sposobach ułatwiających spaniętanie dat historycznych, a w szczególności o metodzie p. N. Żaby; ref. prof. dr. M. Maciszewski. 2) Luźne komunikacje.

Kłęski elementarne. Otrzymałmśmy dziś z prowincji szereg bardzo smutnych doniesień.

W Bursztynie d. 21 bm. o godz. 1/2 2 w południe wskutek pożaru wybuchłego u mieszczanina Macieja Ziembę zgorzało 53 gospodarstw, z pomiędzy których zaledwo tylko 1/3 część była asekurowana. Nie ma tam żadnej straży ochotniczej, a przyrządy pożarne bardzo liche. Parę set ludzi jest bez dachu, i straciło swe mienie w płomieniach.

Miasteczko Bełz dotknęła wczoraj również wielka katastrofa. Ogień wybuchł o godz. 2 1/2 z rana w domu Szulima Kriegera, i mieciony wichrem ogarnął prawie w mgnieniu oka całą wschodnią część miasta, przeszło 30 domów, i byłby szedł dalej, gdyby nie ochotnicza straż ogniowa ze wsi Siebleczowa, która nadbiegła ze swoją doskonałą sikawką i rozebrawszy jeden dom asekurowany Józefa Grauera, przecięła postęp płomieni. Do skutecznego ratunku przyczynił się p. Münther z Waniowa, który przybył również ze sikawką. Jego interwencja, jakoteż nadzwyczajna brawura obywatela Walerego Bndziszewskiego uratowały kościół, gdyż ogień zaczął się już przerzucać na południową stronę rynku. Przeszło sto rodzin zostało pozbawionych mienia. Niestety miasto Bełz dotąd nie zdobyło się na własną straż ochotniczą, choć już nieraz o tem myślano. Może wczorajsze nieszczęście wpłynie stanowczo na postanowienie zwierzchności gminnej.

Wogóle musimy zrobić uwagę, że w porze takiej jak dzisiejsza, gdzie posucha z wichrem łąda iskierkę przemienia w straszliwy pożar — pogotowia pożarne po wsiach i miasteczkach mnszą być bardzo czujnymi dniami i nocą.

O fabryce p. Deskura we Lwowie donosimy, że mimo dotkliwej szkody, jakiej doznała we środę, jest w ruchu, a liczne zamówienia ze strony obywateli nskuteczna bez przerwy.

Oprócz pożarów mieliśmy w ostatnich dniach kilka większych gradów w kraju. Mianowicie: koło Brzeżan, w Rohatyńskim (Ruzdwiany), w Buczackiem (Porchowa) w Kołomyjskiem (Trofanówka), i w Tłumackiem (Bortniki). Grady szły jak zwykle pasami, i poczyniły znaczne szkody. Imto przypisać należy także nadzwyczajne oziębienie atmosfery, które dokucza od dni trzech.

Mieszczanie Kopyczyńscy wysłali deputację do Tarnopola, aby prezydent tamtejszego sądu obwodowego p. Krynicki zarządził przeniesienie śledztwa karnego z Kopyczyńiec do Tarnopola, i aby uwięzionych w tej sprawie wypuszczono na wolną stopę. Prośbie tej uczyniono już zadość, i śledztwo poruczono p. adjunktowi Kranzbergowi. W Kopyczyńcach zmarło już trzech, rannych strzałami żandarmskimi: Konstanty i Stefan Opyr tudzież Bahryj.

Z Izby sądowej. W poniedziałek i wtorek toczył się przed lwowskim sądem przysięgłych proces o morderstwo przeciw Chasklowi Dilnik, wielokrotnie karanemu za lekkie uszkodzenia ciała, oskarżonemu o to: że dnia 6 listopada 1883 pchnął nożem Chaskla Moreckiego w lewą klatkę piersiową, skutkiem czego nastąpiła 9 listopada 1883 r. śmierć Moreckiego.

Przewodniozącym był radca Białoskórski, wotantami radcy Bogdani i Füger.

Oskarżenie wnosil zast. prokuratorjip. Litwinowicz. Pod sądowego bronił adwokat dr. Felicjan Jackowski. Na ławie przysięgłych zasiadali pp. Enders, Piepes, Pfiuk, Bernhard, Lonis, Wallach, Janiszewski, Knauer, Czajkowski, Hubin, Gros, Frankowski i zastępca Bakowski.

W tej sprawie odbyła się już przedtem przed tntejszym sądem przysięgłych rozprawa; wówczas pp. przysięgli zaprzeczyli jednogłośnie pytanie co do zabójstwa, skutkiem czego nastąpiło uwolnienie podsądnego.

Następnie jednak zgłosili się nowi świadkowie dowodowi, którzy zeznali, że Dilnik, owocarz lwowski, odgrażał się już przedtem, że zamorduje mieszkającego u niego katem kuśnierza Moreckiego. Skutkiem tego wdrożono nowe śledztwo i odbyła się ponowna rozprawa.

Morecki, ubogi kuśnierz mieszkał z żoną i trojgiem dzieci katem w ciasnej izbie u Dilnika i płacił mu za mieszkanie 3 1/2 zł. miesięcznie. Skutkiem nieregularnego płacenia czynszu Dilnik bił niemilosierdnie swego sublokatora a często wyrzucał go nawet na noc do sieni, tak że biedak musiał tam całymi nocami pracować, ażeby tylko rodzinę swoją ochronić przed śmiercią głodową.

Dilnik pastwił się nad Moreckim, aż go 6 listopada — zamordował.

W protokole i przed sądem twierdził Dilnik, że Morecki sam się „zakłócił“ — co jednak na wiarę nie zasługuje, albowiem przesłuchani lekarze sądowi wykluczyli tę ewentualność, świadkowie zeznali, że Morecki przed śmiercią wyraźnie twierdził, że „er“ (tj. Morecki) „hat mich gestoehen“.

Dziwnym zbiegiem okoliczności — jak twierdzi p. prokurator — zabity Morecki przed śmiercią, w policji, dokąd po „zakłóceniu“ poleciał, nie został przesłuchany. Jest to świadectwo nie bardzo pochlebne, wydane przez prokuratorję policji tutejszej.

Sędziom przysięgłym przedłożono znów 2 pytania na zbrodnię morderstwa i zabójstwa. P. Litwinowicz przemawiał za potwierdzeniem pytania co do morderstwa.

Obrońca dr. Jackowski w bardzo wymownem i przekonującym przemówieniu udowodnił, że o morderstwie mowy być nie może — to też pp. przysięgli 9 głosami zaprzeczyli pierwsze pytanie, potwierdziwszy jednak jednogłośnie pytanie co do zabójstwa. Zwierzchnikiem pp. przysięgłych był p. Ferdynand Gros.

Po ogłoszeniu werdyktu zasądził trybunał Dilnika na karę 6-letniego ciężkiego więzienia z jednorazowym postem co miesiąca i ciemnicą każdego 9 listopada.

Oprócz tego ma Dilnik na podstawie wyroku płacić po 10 zł. miesięcznie na utrzymanie 3 sierot pozostałych po Moreckim aż do ich pełnoletności.

Zapiski policyjne. Skradziono: pani Z. K. na tutejszym centralnym dworcu kolei Karola Ludwika dnia 16go b. m. wieczór: ręczny kuferek, kratkowanym płótnem pokryty, zawierający 6 srebrnych łyżek, 6 widelców z srebrnymi trzonymi, 6 srebrnych noży, srebrne szczypczyki do cukru, wszystko znaczone literami Z. L., złotą branzoletkę z czerwonymi kamykami, złotą emaljowaną broszkę, parę złotych koleczyków, zieloną damską suknię z wełnianej materji, kilka damskich koszul, czarny aksamitny kaftanik, dwie kołderki dziecinne i paszport męża poszkodowanej, kapelana wojskowego ks. Maksymiljana Kopka, szkoda wynosi około 600 zlr. — P. Tekli Schuster, zast. kartkę Zakładu zast. i kred. z dnia 8go stycznia b. r. na broszkę i kulczyki za 4 zlr. zastawione, tudzież pngilaresik z kwotą 4 zlr. z kieszeni w kościele katedralnym. — Pani Anastazji S., traktyerniczce 50 zlr. z pod siennika w jej mieszkaniu. — Elknnowi Kalichowi 4 par spodni, buciki lakierowane i dwa stare surduty wartości 12 zlr. z jego otwartego mieszkania. — P. Abrahamowi Motnerowi, kupcowi z Bełza, szczerinę wartości 18 zlr., na Pod-

zamczu z wozu. — P. Chanie Kramer chustkę zimową popielatą wartości 5 zlr. z wozu. — R. C. były uczeń drnkarski, lat 16 mający, szczupły, średniego wzrostu, w czarnym surducie i kaszkiecie, skradł tu swej matce złoty pierścień z brylantem, branzoletę złotą z fotografią, drugą z perełkami w formie węza, łańcuszek złoty 2 łokci długi i 3 zast. kartki Zakł. zast. i kred. na 4 łyżek, 2 łyżeczek i branzoletę.

Zgubiono: pulares czarny z zameczkiem z kwotą 9 zlr. pani F. G. z kieszeni na ulicy Jagiellońskiej. — P. Salomon Schwarz pugilares czarny z wekslami przy pożarze na ulicy Balonowej.

Znaleziono: p. Feiweł Fränkel przedłożył pngilares z kwotą 113 zlr. i z książeczką kasy oszczędności na 40 zlr., które zwrócono właścicielowi Nussimowi Ackerowi. — Kuferek skórzany, zawierający 6 książek, 5 map, szczotki, kołnierzyki i inne rzeczy na polu koło gmachu inwalidów. — Kartki zast. Zakładu zast. i kred. L. 72907 z dnia 17go kwietnia b. r. na palto i surdut, zast. za 10 zlr., a drugą do l. 77030 z dnia 6go maja b. r. na srebrny zegarek za 2 zlr. 50 ct. zastawiony, l. 62842 Zakł. zast. i kred. na szpinę koralową i pierścionek złoty za 1 zlr. 50 ct. zast., złoty cieniutki damski pierścionek z wypadniętym kamyczkiem.

Zjazd przyrodników w Poznaniu. W ostatnich dwóch tygodniach zapowiedzieli następujący panowie odczyty: Dr. Michał Kępiński, okulista z Warszawy (a nie ze Sosnowiec) drugi odczyt: „O lezeniu zapalenia ziarnistego łącznicy“. Dr. Czarniecki z Kościerzyny, Prusy zachodnie: „O zadaniach policji lekarskiej po małych miastach“. Dr. Wlazłowski z Pszczewa: „O zajakaniu“. Tenże: Przedłożył i objaśnił raka jajnika i otrzewny. Prof. dr. Obaliński z Krakowa. „Nowsze wskazania do uretromjji zewnętrznej“. Dr. Józef Książ Puzyna z Berlina: „Przyczynki do teorii obliczenia symbolów nieoznaczonych“. Dr. F. Guliński z M. Kamieńca Podolskiego: „Róża n położnic“. Doc. dr. Jaworski drugi odczyt: „Porównawcze badania doświadczenia nad zachowaniem się nowej soli a wody karlsbadzkiej w przewodzie pokarmowym“. Tenże trzeci odczyt: „Studjum kliniczne nad trawieniem istot białkowych pod wpływem wody karlsbadzkiej“. P. Jażdżewski, mecenas w Poznaniu: „O malowanych naczyńach grobowych po lewym brzegu Warty“. Dr. Kazimierz Szulc z Poznania: „Etnograficzne oznaczenie grobów kościotrupowych w krajach na południe od Bałtyku“. Dr. Sżrant z Pniew: „O higienie wiejskiej“. Prof. dr. Blumenstock z Krakowa: „Z dziedziny psychiatrii sądowej“. Dr. Józef Stanisław Konic, kand. nauk przyrod. uniw. warszaw., z Ratowa: I. (sekcja chemiczno-farmaceutyczna) „Dalsze poszukiwania nad widmami absorbcyjnymi węglowodorów aromatycznych i eterów tłuszczowych“. Tenże II: „Kilka uwag nad zależnością widm od budowy wewnętrznej ciał mechanicznych“. S. M. Rogński z Wrocławia: „O mechanicznem wytwarzaniu przyrządów elektrycznych“. Dr. Ferd. Oblutowicz, lekarz powiat. w Buczacz na Podolu galicyjskiem: „O dyfterji“.

Dawniej zapowiedzianych odczytów temat podali następujący panowie:

Dr. Laskiewicz z Friedensfeldu: „O własnych próbach leczniczych z nowym środkiem nasennym paraldhydrem i o porównawczej działalności skuteczniejszych środków sennych w ogóle“.

Dr. Jendl - Sausenhofen Ignacy, lekarz powiatowy w Starem mieście w Galicji: „O stosunkach higienicznych górniczych klas ludności w Galicji“. Ogólna zatem ilość odczytów wzrosła przed upływem ostatecznego terminu do liczby 103.

Wydawanie kart udziału przybrało już wielkie rozmiary. Z powodu licznych zapytań nadmieniamy, że panie towarzyszące uczestnikom Zjazdu, bezpłatnie wziąć mogą udział w przyjemnościach i wycieczkach zjazdu.

Dla ułatwienia nabywania kart uczestnictwa członkom zakordonowym uprosił wydział następujących panów do pośredniczenia w rozsprzedaży kart: Dr. Fritschego, redaktora *Medycyny* w Warszawie, doc. dra Grabowskiego w Krakowie, dra Żulińskiego we Lwowie, doc. dra Chodounckiego w Pradze.

Wystawa obrazów Matejki we Wroclawiu. Donoszą *Dziennikowi Poznańskiemu*, że publiczność wroclawska, zwłaszcza inteligencja, zwiedza wystawę bardzo licznie. Jeden z pierwszych pospieszył na nią dr. Roeppl i zachwycony był utworami naszego mistrza. Bardzo interesują się nią

wszyscy współpracownicy pism tutejszych a zwłaszcza dr. Lichtenstein. Wszystkie niemal pisma bardzo obszerne i gruntowne pomieściły oceny tych obrazów. Jedno jest tylko ale. Oto nasi rodacy w Wrocławiu mieszkający dotychczas w bardzo a bardzo mizernej liczbie zwiedzili wystawę. Czyby nie wiedzieli o niej? Smutny to bardzo objaw.

Otrzymujemy z Wrocławia pod datą 21 maja pismo następujące: Wystawa obrazów Matejki odwieczana jest tłumnie przez publiczność inteligentną. Dzienniki tutejsze okazują niezwykle zajęcie się utworami pedzla naszego mistrza. Dzisiaj zwiedził wystawę feldmarszałek Moltke i wielu innych dygnitarzy wojskowych i cywilnych. Obrazy przewiezione zostaną z końcem b. m. do Poznania.

Zamość (w Królestwie) 21 maja. W dniu dzisiejszym około godziny 4^{1/2}, popołudniu wybuchnął silny pożar. Ogień w ciągu godziny opanował gmach szpitala starozakonnych i zabudowania sąsiednie. Spłonęło kilka domów. Silny wiatr podniecał płomienie. Ratunek miejscowej straży ochotniczej stawił skuteczny opór niszczącemu żywiołowi.

Celem zbadania kwestji zarazy suchot. Towarzystwo lekarskie warszawskie wydało odezwę do wszystkich lekarzy w kraju praktykujących, załączając szemat pytań, dotyczących wyłącznie tych kwestji. Pragnąc pozostawić zapytany czas do odpowiedzi, opatrując na dokładnych obserwacjach, Towarzystwo nie wyznacza żadnego terminu, tylko prosi o nadsyłanie żądanych wiadomości, gdy możliwość pozwoli, na ręce sekretarza Towarzystwa. Porządkowanie nadsyłanych materiałów oraz ogłoszenie ich drukiem powierzono komitetowi, złożonemu z doktorów Dobrzyckiego, Łuczkiwicza i Sokołowskiego.

Następca generała jezuitów, ks. Beckx'a, nowy generał zakonu, O. S. J. Anderledy, urodził się w roku 1819-ym w Szwajcarii, wstąpił do kongregacji w 19-ym roku życia, słuchał teologii i filozofji w Freiburgu i w Rzymie, a następnie pracował w swoim rodzinnym kraju aż do r. 1847. Wypędzony z Szwajcarii, udał się do Piemontu, wydalony z tamtąd, popłynął do Ameryki, z kąd wrócił dopiero w r. 1851 do Europy. Przepędziwszy kilkanaście lat jako rektor różnych kolegiów jezuickich, został w r. 1870 asystentem ks. Beckx'a, po którym objął obecnie najwyższą godność zakonu jezuickiego.

Nasi kardynałowie. W ostatnich dniach czerwca zamianuje papież dziewięciu nowych kardynałów. Między kandydatami do purpury wymieniają: arcybiskupa wiedeńskiego, ks. Ganglbauera, nuncjusza papieżkiego w Lizbonie, monsign. Aloizi-Nasella i sekretarza Leona XIII. monsign. Laurenzi. Prócz tych mają zostać kardynałami dwaj biskupi francuscy i kapucyn, Euzebjusz z Montesanto.

Wojna baletniczek. W balecie opery francuskiej bywał jakiś bogaty jegomociś od lat wielu codziennym gościem, t. z. „habitué“, z czego się tancerki miały bardzo dobrze, gdyż wielbiciel zgrabnych nóżek nie szczędził po przedstawieniu franków na aute wieczere. Od niedawnego jednak czasu przeniósł się do baletu teatru „Eden“, zwabiony snąc ładniejszym buziaczkiem. Tę zmianę w jego usposobieniu wzięły baletniczki opery za obelgę i postanowiły się na rywalkach zemścić. Dowiedziawszy się pewnego wieczoru, iż p. F. wyprawia dla tancerek z „Edenu“ kolacyjkę w Café Sylvain, udały się po przedstawieniu gromadnie na plac boju, uzbrojone tylko w parasolki. Jedną z nich, panna Amelja Stilb, najodważniejsza z wszystkich, wtargnęła do sali i natarła tak skutecznie parasolką na rywalki z „Edenu“, że te się czempredziej ucieczką ratowały. „Ca y est“, wyrzekła panna Stilb dumnie i opuściła kawiarnię z miłą pogromcy wielkiej armji. Paryż śmieje się z tej przygody i czeka na „rewanz“ baletniczek z „Edenu“, aby się mógł jeszcze więcej ubawić!

Armja zbawienia odbyła w Londynie... wielką paradę „wydartych z rąk szatana pijaków.“

Na czasie. — Piszą ciągle o zdradzeniu tajemnic urzędowych, powiedz mi, mezu, jesteś przecież urzędnikiem... co to jest tajemnica urzędowa? — To wszystko co się dzieje w urzędzie. — A więc o tem wszystkim wcale mówić nie wolno? — Wolno, ale dopiero gdy już wszyscy wiedzą.

Obustronna raolja. — Dlaczego pan się śmiejesz, kiedy ja przechodzę? — A dlaczego pan przechodziś kiedy ja się śmieję?

Teatr, literatura i sztuka.

Panteon paryski w krótkce już ozdobiony będzie malowidłami ściennymi. Kościół ten wybudowany w kształcie greckiego krzyża, ma być ozdobiony obrazami przez tylu artystów, ile jest ścian w budynku, a mianowicie przez następujących 11-stu malarzy, (ściana 12 jest przecięta bramą wchodową): Piotra Chavannes, Emila Levy, T. Maillota, J. C. Blanca, J. P. Laurens, A. C. Heberta, L. Meissonier, Pawła Baudry, F. Humberta, Aleks. Cabanela i J. C. Delaunaya. Jest to pomysł w swoim rodzaju oryginalny i trudno sobie istotnie wyobrazić, w jaki sposób klócić się tam będą rozmaite style, pojęcia i koloryty. Dziś trudno to jeszcze odgadnąć. Ze wszystkich bowiem zaledwie de Chavannes i Cabanel skończyli swoje prace, Maillot zaś, Laurens i Blanc tylko je rozpoczęli. Inni nie zabrali się dotychczas do pracy i zaiste trudno odgadnąć jak Baudry, jako malarz scen budoarowych wyglądać będzie obok surowego Cabanela, lub jakim sposobem wielkości figur podoła drobiazgowy Meissonier. Z wykonanych dotychczas malowideł pierwsze, oczywista, miejsce zajmują kompozycje Cabanela, przedstawiające trzy sceny z życia św. Ludwika. Pierwsza, w której dziecko słucha nauk matki, jest istotnie świetna mimo prostoty układu i niewielkiej ilości figur. Obok tej zasługuje na podziw także scena z wojen krzyżowych: wybawienie Ludwika z niewoli. Są to kompozycje poważne, godne wielkiej świątyni. Łączy się z nimi harmonijnie fryz, który na tle złotym przedstawia przeniesienie korony cierniowej. Drugie miejsce pomiędzy autorami wykonanych dotąd kompozycji należy się de Chavannowi. Wymalował on tu dwie wielkie sceny z życia św. Genowefy, z których pierwsza w sposób wspaniały przedstawia św. Germana i św. Loup z Troyes, którzy przepowiadają dziewczynie jej przeznaczenie. Kompozycja ta szeroka, pojedyncze grupy świetnie przeprowadzone. Reszta malowideł niedorównywa opisanym. Maillot wykonał dwa obrazy, mające znaczenie czysto ceremonialne, J. C. Blanc zaś w „chrzcie Klodwiga“ rzucił się zanadto śmiało na portretowanie współczesnych figur. Ztąd to na chrzest Klodwiga patrzą Gambetta i Coquelin, komik z teatru français. O wiele więcej wartości przyznać trzeba kompozycji Laurensa, który lubując w scenach okropnych wybrał sobie tu scenę przedstawiającą „Śmierć św. Genowefy“, która z powodu nadzwyczaj śmiałej techniki niemałe czyni wrażenie, chociaż nie usposabia wcale do myśli nabożnych.

Pięćdziesiąte przedstawienie Carmeny. Warszawski *Kurjer Poranny* pisze: Wczoraj odśpiewano w teatrze wielkim „Carmen“ po raz pięćdziesiąty, a mimo npału sala była przepelniona, jak i na wszystkich poprzednich przedstawieniach tej opery. Że w powodzeniu tej opery niepomiarne zasługę położyła doskonała Carmen nasza, Hermanówna, rzecz to wiadoma i uznana przez wszystkich amatorów sceny. Uznanie swoje wyrazili wczoraj „Carmeniarze“ ofiarowaniem „Carmenie“ po 2 akcie przepysznego bukietu z życzeniami, aby z równym powodzeniem do setnego razu dośpiewała na scenie naszej śliczną partję. Jako Don-José dał się wczoraj słyszeć p. Myszuga. W 2 i 4 akcie uważać się dały pewne chwilejności, świadczące o niedokładnym wystudjowaniu całości.

Humorystyka.

Z Kalców.

U doktora.

— Jeżeli pan życzysz sobie, mogę mu zdjąć to bielmo z oka?

— Nie wolno, panie doktorze, ono zapisane jest w moim paszporcie, jako „szczególny znak.“

Opieka.

— Nie potrzebnie bronisz tego głupca, to bydło, a nie człowiek.

— Dla tego właśnie bronię go; wiesz przecie, mój kochany, że jestem członkiem towarzystwa opieki nad zwierzętami.

Dobra arytmetyka.

— Dla czego nie chcesz wyjść za pana Józefa? człowiek poważny, zamożny, przystojny...

— Bo on jest dwa razy starszy odemnie, ja mam lat 20, a on 40. gdy ja będę miała 50, to on będzie miał 100, stare dziadziśko!

Skutki znajomości języków.

— Co ty porabiasz, że cię nigdzie spotkać nie podobna?

— Studjuję obce języki.

— Daj pokój, jeden z moich znajomych za znajomość obcego języka dostał się do kozy.

— I jakim to był język?

— Złodziejski!

Telegramy „Kurjera Lwowskiego“.

(J) Wiedeń 23 maja. Dziś posiedzenie wieczorne Izby poselskiej dla przedsięwzięcia wyborów delegacji.

Budapeszt, 23go maja. Hr. Apponyi przybył wczoraj do Jasbereny, jako do swego okręgu wyborczego. Partja niepodległych przyjęła go kamieniami, i przyszło do krwawego starcia pomiędzy jego partją a przeciwnikami. Pół szwadronu huzarów przywróciło spokój. Ale Apponyi oświadczył, że w skutek tego wypadku ani sprawozdania z czynności poselskiej nie złoży, ani nie wystąpi z żadnym programem.

Sofja 23 maja. Z powodu zamianowania Chrestowicza jen. gubernatorem Wschodniej Rumelji, wzmożło się wychodźstwo ludności mahometańskiej i greckiej z tego kraju.

Wiadomości polityczne.

Warszawa 21 maja. Gubernatorem plockim w miejsce hr. Tołstoja, mianowanego oberpoliemajstrem miasta Warszawy, ma zostać gubernator kazański Czerkasow. Naczelnikiem biura oberpoliemajstra ma być również jakiś czynownik z Petersburga, który nie ma najmniejszego pojęcia o stosunkach Warszawy i w ogóle Kongresówki.

Wiedeń 23 maja. Na posiedzeniu komisji kolejowej 22 b. m. przedłożył podkomitet wnioski w sprawie kolei północnej. Do uchwały nie przyszło.

Najbliższa konferencja międzynarodowa w sprawie ułożenia planu zimowego ruchu pociągów odbędzie się 25 czerwca w Gracu. Na konferencji będą reprezentowane 30 kolei zagranicznych 31 austriackich i 53 niemieckich.

Ambasador włoski br. Robilant wyjechał ztąd za urlopem. Jedzie on na Wenecję do Turynu a następnie do Rzymu gdzie złoży przysięgę jako senator.

N. fr. Presse otrzymała z Czerniowca zapreczenie, jakoby tamtejszy fakultet filozoficzny uchwalił miał petycję o przeniesienie uniwersytetu. Wydział ten postanowił tylko wypracować memorandum co do podniesienia frekwencji, a w sprawie tej dotychczas nie wypowiedział zdania ani senat, ani inne wydziały, choć nie podlega wątpliwości, że oświadczą się one przeciw przeniesieniu uniwersytetu. Rada miejska na posiedzeniu 20 b. m. jednogłośnie powzięła rezolucję wzywającą burmistrza do poczynienia wszelkich kroków celem zapewnienia dalszego istnienia wszechnicy w Czerniowcach.

Koło polskie wyznaczyło do delegacji wspólnych od siebie tych samych członków i zastępców co zeszłego roku. Grocholskiego wyznaczono jednogłośnie, mimo, że oświadczył, iż słabowitość nie pozwala mu tego roku uczestniczyć w delegacjach i mimo jego prośby, aby kogo innego natomiast wybrano.

